

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

664

Vragen van het lid **Brekelmans** (VVD) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het alleen schriftelijk beoordelen van asielaanvragen* (ingezonden 1 september 2023).

Antwoord van Staatssecretaris **Van der Burg** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 19 december 2023).

Vraag 1 en 2

Hoe beoordeelt u het feit dat Nederland waarschijnlijk het enige EU-land is dat gebruikt maakt van schriftelijk horen?¹

Gegeven dat u binnen de EU naar zoveel mogelijk eenheid van asielbeleid streeft, kunt u in deze context toelichten waarom Nederland het enige land is waarbij schriftelijk horen wordt toegepast?

Antwoord 1 en 2

Voor zover mij bekend wordt schriftelijk horen niet op structurele wijze in andere lidstaten toegepast. Het is daarbij wel goed te melden dat schriftelijk horen onder voorwaarden kan binnen de EU-regelgeving. Zoals uw Kamer bekend is de inzet van het kabinet een migratiebeleid in overeenstemming met dat van andere EU-lidstaten. Echter, gelet op de huidige situatie met hoge voorraden, lange doorlooptijden en de druk op de opvang zag de IND zich genoodzaakt om deze maatregel toe te passen om de druk op de asielketen te verminderen.

Het schriftelijk horen is een door de IND ingerichte procedure die gelet op de hoge instroom en werkvoorraad noodzakelijk was om de productie te kunnen verhogen. Het ging hier met nadruk om een tijdelijke maatregel voor een afgebakende groep. (Zie ook antwoord op vraag 9)

Vraag 3

Waarop baseert u de stelling dat de mogelijkheid tot schriftelijk gehoor niet heeft geleid tot het aantrekkelijker maken van Nederland voor asielzoekers?

Antwoord 3

Het schriftelijk horen is een van de maatregelen die de IND neemt om op een efficiënte wijze versneld te beslissen op asielaanvragen van vreemdelingen met de Syrische en Jemenitische nationaliteit. Of dit mogelijk leidt tot een

¹ Aanhangsel van de handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 3210.

hogere instroom naar Nederland is niet vast te stellen. Zoals aangegeven in de beantwoording van april 2023 jl.² en ook nu heb ik geen aanwijzingen dat daar sprake van is. Voor een onderbouwing van deze stelling verwijs ik verder naar de beantwoording van vraag 7.

Vraag 4

Aangezien doorvragen niet mogelijk is tijdens een schriftelijk gehoor, hoe beoordeelt u de betrouwbaarheid van dit proces? Wat zijn hiervan de risico's?

Antwoord 4

Het schriftelijk horen binnen het project Bespoediging Afdoening Asiel (hierna BAA) dit project ziet uitsluitend op asielaanvragen van vreemdelingen met de Syrische en Jemenitische nationaliteit. Dit zijn nationaliteiten waarbij het inwilligingspercentage op basis van het landenbeleid hoog is, ook indien wel fysiek gehoord wordt.

Zoals aangegeven in de beantwoording van april 2023 jl. zijn er diverse waarborgen ingebouwd om risico's te ondervangen. Zo besteedt de IND aandacht aan het onderkennen van signalen zoals artikel 1F Vluchtelingenverdrag (Vlv), nationale veiligheid, mogelijke redenen voor afwijzing, etc. Wanneer er aanknopingspunten in het relaas zitten die maken dat de aanvraag wellicht moet worden afwezen of dat er toch sprake is van mogelijke veiligheidsrisico's, dan zal de aanvrager alsnog de AA-procedure doorlopen en gehoord worden door de IND binnen het project BAA. Ik verwijs hierbij ook naar de beantwoording van vraag 6. In dat antwoord is het percentage opgenomen van zaken die bij de selectie voor het schriftelijk horen afvallen. Ook het percentage van zaken die bij de beoordeling na deelname aan de schriftelijke procedure alsnog een fysiek gehoor krijgen, omdat deze niet geschikt blijken te zijn voor een schriftelijke procedure, wordt bij de beantwoording van vraag 6 vermeld.

Vraag 5

Hoeveel procent van asielaanvragen van Syriërs en Jemenieten via schriftelijk horen wordt afgewezen?

Antwoord 5

Het is niet mogelijk een aanvraag af te wijzen na een schriftelijk gehoor. Wanneer na het schriftelijk gehoor beoordeeld wordt dat er niet kan worden ingewilligd wordt alsnog een fysiek gehoor afgenomen binnen het project BAA. Op dit moment wordt minder dan 5% van de gehele caseload afgewezen.

Vraag 6

Bij hoeveel procent van de schriftelijke procedures besluit de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) alsnog een fysiek gehoor af te nemen om tot een oordeel over de asielaanvraag te komen?

Antwoord 6

Uit interne monitoring van het project blijkt dat in de selectie voorafgaand aan het schriftelijk horen circa 30% niet geschikt wordt bevonden om schriftelijk te horen. Redenen hiervoor kunnen zijn analfabetisme, medische problemen, een complex motief of andere inhoudelijke redenen, indicaties artikel 1F Vluchtelingenverdrag, nationale veiligheid of openbare orde. Ook blijkt dat in circa 30% van de zaken waarin de vreemdeling heeft deelgenomen aan de schriftelijke procedure de IND alsnog om inhoudelijke redenen besloot een nader gehoor af te nemen. In slechts enkele gevallen betroffen dit zaken waarbij duidelijkheid gegeven diende te worden op indicaties 1F Vluchtelingenverdrag, nationale veiligheid of openbare orde. Alle zaken die niet geschikt blijken voor het schriftelijk horen worden vervolgens via de AA-procedure verder binnen het project BAA behandeld.

---

² Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 3210.

Vraag 7

Hoe heeft het aantal aanmeldingen van Syriërs en Jemenieten zich ontwikkeld sinds de invoering van schriftelijk horen? Hoe verhouden deze aantallen zich tot de maanden daarvoor en dezelfde periode een jaar eerder?

Antwoord 7

Het aantal aanvragen van Syriërs en Jemenieten is licht gedaald. Verwezen wordt naar bijlage 1 voor een overzicht van de instroom per maand vanaf oktober 2021, een jaar voor de invoering, tot en met augustus 2023. Hierbij is het van belang maandcijfers te vergelijken met dezelfde maand in het jaar daarvoor vanwege seizoenseffecten.

Vraag 8

Hoe heeft het inwilligingspercentage van Syriërs en Jemenieten zich ontwikkeld sinds de invoering van schriftelijk horen? Hoe verhouden deze aantallen zich tot de maanden daarvoor en dezelfde periode een jaar eerder?

Antwoord 8

Het inwilligingspercentage van Syriërs en Jemenieten is nagenoeg gelijk gebleven. Verwezen wordt naar bijlage 2 voor een overzicht van de inwilligingspercentages per maand vanaf oktober 2021, een jaar voor de invoering, tot en met juni 2023.

Vraag 9

Deelt u de mening dat schriftelijk horen in spoor 4 zo snel mogelijk afgeschaft moet worden? Zo ja, wanneer bent u bereid deze maatregel te nemen? Indien nee, waarom niet?

Antwoord 9

In april heb ik uw Kamer geïnformeerd dat het voor de IND niet mogelijk is het aantal beslissingen – met de huidige werkwijze en binnen de bestaande kaders – zo te verhogen dat de instroom bijgehouden wordt of op de werkvoorraad wordt ingelopen. Ik heb toen aangekondigd dat de IND projectmatig ging inzetten op het efficiënt afhandelen van asielaanvragen van Syriërs en Jemenieten die (ingevolge het gevoerde landgebonden beleid) snel voor inwilliging in aanmerking komen.³

Inmiddels heeft de Tweede Kamer op 10 oktober jl. een motie van de leden Brekelmans (VVD) en van den Brink (CDA) aangenomen waarin de regering wordt verzocht om schriftelijk horen voor kansrijke asielzoekers af te schaffen en ervoor te zorgen dat de IND bij kansrijke asielzoekers altijd een fysiek nader gehoor afneemt. In de Kamerbrief «Diverse onderwerpen migratiebeleid» heb ik uw Kamer geïnformeerd dat de IND is gestopt met schriftelijk horen binnen het project BAA. Bovengenoemde motie beschouw ik hiermee als afgedaan.

Vraag 10

Bent u bereid alle vragen afzonderlijk en vóór het eerstvolgende commissiedebat over vreemdelingen- en asielbeleid te beantwoorden?

Antwoord 10

Het commissiedebat van 13 september jl. is komen te vervallen.

---

³ Kamerstuk 19 637, nr. 3100, 2022–2023, 24 mei 2023